

ROGER ZELAZNY

PRINTUL HAOSULUI

Traducere de EUGEN CRISTEA,
ALEX NICHIFOR, MĂDĂLINA VASILE

Roger Zelazny (1937-1995) s-a născut în Euclid, Ohio. A absolvit Universitatea Columbia din New York cu o diplomă în teatrul elisabetan și iacobin, fapt reflectat și în scrierile sale.

Prima sa povestire a apărut în 1962, iar din 1969 s-a concentrat exclusiv asupra scrisului. S-a impus rapid, în anii '60, ca fiind unul dintre cei mai importanți reprezentanți ai New Wave-ului, alături de scriitori ca Brian Aldiss, John Brunner, Philip José Farmer, M. John Harrison, Ursula K. LeGuin, Robert Silverberg și Philip K. Dick.

Literatura sa combină surse de inspirație foarte diverse, de la mitologie (greacă, hindusă, egipteană etc.) la clasicii francezi, britanici și americani ai sfârșitului de secol XIX și începutului de secol XX, până la romanele polițiste din anii '40 ale lui Raymond Chandler. A experimentat constant în materie de stil, trecând adeseori granița dintre fantasy și science fiction.

Seria Amber cuprinde zece romane care au fost publicate între anii 1970 și 1991.

Romanele și nuvelele sale i-au adus, printre altele, șase premii Hugo, trei premii Nebula și două premii Locus.

Vezi o încoronare, și le-ai văzut pe toate. Sună cinic și, probabil, așa și e, mai ales când protagonistul e cel mai bun prieten al tău și regina lui ți-e iubită, din greșeală. Dar, în general, e o procesiune cu multă muzică lentă, veșminte ne-comfortabile, colorate, tămâie, discursuri, rugăciuni, și bătaie de clopote. E plictisitoare, în general enervantă, și solicitându-ți o atenție nesinceră, ca la căsătorii, acordări de diplome și inițieri secrete.

Și astfel Luke și Coral deveniră suverani ai Kashfei, în aceeași biserică unde ne luptaserăm până aproape — dar nu până la capăt — de moarte cu fratele meu nebun, Jurt, cu doar câteva ore mai devreme. Ca unic reprezentant al Amberului la eveniment — cu toate că, practic, n-aveam statut oficial — mi s-a acordat un loc în picioare aproape de scenă, și privirile se îndreptau adesea spre mine. Astfel că a trebuit să fiu în priză și să rostesc răspunsuri potrivite. Întrucât Random nu ar fi îngăduit un statut formal al prezenței mele la ceremonie, știam că s-ar fi supărat dacă ar fi auzit că atitudinea mea nu a fost chiar diplomatică.

Așa că m-am trezit cu picioarele dureroase, gâtul țepăn și veșmintele colorate îmbibate cu sudoare. Asta-i show-biz-ul. Totuși n-ar fi putut fi altfel. Luke și cu mine am trecut prin cele mai blestemate momente, și nu mă pot abține să nu mă gândesc la ele — de la vârful spadei până la întâlniri pe traseu, de la galerii de artă până la Umbră — stând acolo asudând și întrebându-mă ce se va întâmpla cu el, acum când purta o coroană. O asemenea întâmplare îl transformase pe unchiul meu Random dintr-un muzician optimist, nepăsător și dege-

nerat, într-un monarh înțelept și responsabil — deși eu nu am decât relatările neamurilor mele când e vorba de prima lui fază. M-am trezit sperând că asta nu-l va înmuia atât de mult pe Luke. Totuși — din nou — Luke era o persoană foarte diferită de Random, nemaivorbind că era mai tânăr cu câteva secole. Uluiitor ce pot face anii, totuși — sau e doar natura evenimentelor? Mi-am dat seama că și eu eram mult schimbat față de cum fusesem nu cu mult timp în urmă, după toate cele întâmplate recent. Mult mai schimbat decât ieri, dacă mă gândesc bine.

În timpul inului, Coral reuși să-mi strecoare un bilețel, spunând că trebuie să mă vadă, dându-mi ora și locul, chiar și o mică hartă. Se dovede a fi un apartament în aripa din spate a palatului. Ne-am întâlnit acolo în seara aceea și am sfârșit prin a petrece noaptea împreună. Ea și Luke fuseseră căsătoriti de mici, prin procură, am aflat atunci, parte a unui aranjament diplomatic între Jasra și cei din Begma. N-a reușit totuși — partea diplomatică, adică — și restul a luat-o pe o pantă greșită. Protagonistii aproape că uitaseră de căsătorie, până când recentele evenimente au servit ca un memento. Nici măcar nu se văzuseră unul cu altul de ani de zile. Totuși se zvonea că prințul fusese căsătorit. Deoarece era un lucru posibil de anulat, putea fi și ea încoronată odată cu el. Dacă și Kashfa se alegea cu ceva.

Și se alegea: cu Eregnorul. O regină din Begma pe tronul din Kashfa ar putea ajuta la facilitarea înșfăcării aceluia teritoriu deosebit. Cel puțin, așa gândise Jasra, mi-a spus Coral. Și Luke șovăise în privința asta, mai ales în absența garanțiilor din partea Amberului și a , acum defunctului, Tratat al Cercului de Aur.

Am ținut-o în brațe. Nu se simțea bine, în ciuda a ceea ce părea o uluitoare revenire post-operatorie. Purta un petic negru peste ochiul drept și reacționa destul de violent dacă mâna mea rătăcea lângă el — sau chiar dacă îl priveam prea mult. De ce a trebuit Dworkin să-i înlocuiască ochiul rănit cu Giuvaerul Judecătii, n-aș putea spune. Doar dacă, într-un fel, o considera o rezistență împotriva forțelor Modelului și Logrusului în încercarea lor de a-l redobândi. În zona asta, totuși, priceperea

mea era inexistentă. Întâlnindu-l, în sfârșit, pe micuțul mag, mă convinsesem de sănătatea lui mentală — deși senzația asta nu mă ajutase în nici un fel să pătrund acele însușiri enigmatice pe care vechii înțelepți tind să le posede.

— Cum te simți? am întrebat-o.

— Foarte ciudat, răspunse. Nu chiar durere. Mai degrabă ca senzația unui contact prin Atu. Numai că e cu mine tot timpul, și eu nu plec nicăieri și nu vorbesc cu nimeni. E ca și cum aș sta într-un fel de poartă de intrare. Forțele se mișcă în jurul meu, prin mine.

Într-o clipă eram în centrul inelului cenușiu cu roata lui cu multe spițe din metal roșiatic. Din interior, aici, era ca o rețea uriașă. Un fir luminos pulsă, atrăgându-mi atenția. Da, era o linie către o forță foarte puternică într-o Umbră îndepărtată, una care probabil era folosită pentru sondare. Griju-liu, am extins-o către giuvaierul acoperit pe care îl purta în orbită.

N-am simțit o rezistență imediată. De fapt, n-am simțit nimic în timp ce am extins linia puterii. Totuși, veni o imagine a unei perdele de flăcări. Trecând prin vălul incandescent, am simțit cum extensia mea de sondare devine mai lentă, se oprește. Și acolo am plutit, la marginea unui vid. Nu aceasta era calea acordajului, din câte am înțeles, și nu eram dispus să invoc Modelul, care înțelesesem că e o parte din el, atunci când foloseam alte forțe. Am împins în față și am simțit o răceală teribilă, extrăgând energiile pe care le chemasem.

Totuși, nu extrăgea energia direct din mine, ci numai dintr-o singură forță dintre cele pe care le comandasem. Am împins mai departe și am văzut o slabă porțiune de lumină ca o nebuloasă îndepărtată. Atârna pe un fundal roșu-închis ca un vin de Porto. Și mai aproape, topită într-o formă — o structură complicată, tridimensională, pe-jumătate-cunoscută — care era probabil calea de urmat pentru a te acorda cu Giuvaierul, conform descrierii tatălui meu. În regulă, mă aflu în interiorul Giuvaierului. Oare să încerc inițierea?

— Să nu mergi mai departe, se auzi o voce necunoscută, deși mi-am dat seama că sunetele îi aparțineau lui Coral. Parcă

intrase într-o stare de transă. Ți se interzice o inițiere mai înaltă.

Mi-am retras sonda, nedorind nicio demonstrație care ar fi putut surveni pe parcurs. Vederea Logrusului meu, care rămăsese constant cu mine odată cu recentele evenimente din Amber, îmi dădu o imagine a lui Coral acum înfășurată și pătrunsă de cea mai înaltă versiune a Modelului.

— De ce? am întrebat-o.

Dar nu am fost învrednicit cu vreun răspuns. Coral avu un mic spasm, se cutremură și mă privi.

— Ce s-a-ntâmplat? întrebă.

— Ai ațipit, am răspuns. Nu-i de mirare. Ce-o fi făcut Dworkin, plus stresul de peste zilei...

Căscă și se prăbuși la loc pe pat.

— Da, oftă și adormi de-a binelea.

Mi-am scos cizmele și mi-am dezbrăcat veșmintele cele mai grele. M-am întins alături de ea și am tras o cuvertură peste noi. Eram și eu obosit și voiam să țin pe cineva în brațe.

Cât am dormit, nu știu. Am fost tulburat de vise negre, ametoitoare. Chipuri-umane, animalice, diavolești, se mișcau în jurul meu, niciunul purtând vreo expresie prietenească. Păduri se prăbușeau și izbucneau în flăcări, pământul se cutremura și se crăpa, apele mării se ridicau în valuri gigantice și asaltau țărmul, Luna picura sânge și apoi se auzi un vaiet sfâșietor. Ceva îmi striga numele...

Un vânt puternic agită obloanele până când se deschiseră spre interior, bălăbănindu-se și pocnind. În visul meu pătrunse o creatură și se ghemui la piciorul patului, strigându-mă în șoaptă, iar și iar. Încăperea parcă se cutremură, și gândul meu se întoarse în California. Părea că un cutremur e în plină desfășurare. Vântul creștu de la țipăt la urlet, și am auzit sunete de prăbușire de afară, ca de copaci căzând, turnuri rostogolindu-se...

— Merlin, Prinț al Casei de Sawall, Prinț al Haosului, ridică-te, părea că rostește creatura. Apoi scrâșni din colți și o luă de la capăt.

La a patra sau a cincea repetiție mi-am zis că s-ar putea să nu visez. Se auzeau țipete de undeva de afară, și pulsații

constante ale fulgerelor veneau și plecau odată cu tunetele aproape muzicale.

Am ridicat un scut protector înainte de a mă mișca, înainte de a deschide ochii. Sunetele erau reale, ca și oblonul sfărâmat. La fel și creatura de la piciorul patului.

— Merlin, Merlin. Ridică-te, Merlin, îmi spuse creatura — aceasta fiind o arătare cu bot-lung, urechi ascuțite, colți-imenși și gheare, culoare cenușiu-argintiu, ochi uriași și strălucitori, aripi din piele, umede, strânse în lateral. După expresia ei, nu puteam spune dacă zâmbea sau suferea.

— Trezirea, Lord al Haosului.

— Gryll, am spus, numind un vechi servitor al familiei de la Curți.

— De-a pururi, Lord, răspunse. Același care te-a învățat dansul oaselor.

— Să fiu al naibii.

— Afacerile înaintea plăcerilor, Lord. Am urmat firul negru de-a lungul unui drum lung și hidos ca să-ți ascult chemarea.

— Firele nu ajung atât de departe, fără multă caznă. Poate nici atunci. Acum?

— E mai ușor, răspunse.

— Cum așa?

— Majestatea Sa Swayvill, Rege al Haosului, doarme în noaptea asta cu strămoșii întunericului. Am fost trimis să te aduc pentru ceremonii.

— Acum?

— Acum.

— Mda. Ei bine, okay. Sigur. Dar lasă-mă să mă aranjez, totuși. Cum s-a-ntâmpat, până la urmă?

Mi-am tras cizmele, am îmbrăcat restul veșmintelor, mi-am încins spada.

— Nu sunt la curent cu vreun amănunt. Firește, toată lumea știa că stă prost cu sănătatea.

— Vreau să las un bilețel, am zis.

Încuviință.

— Unul scurt, bănuiesc.

— Da.

Am mâzgălit pe o bucată de pergament de pe masa de scris: *Coral, trebuie să plec pentru o chestiune familială. Ținem legătura, și am lăsat-o lângă mâna ei.*

— În regulă, am zis. Cum procedăm?

— O să te duc în cărcă, Prințe Merlin, așa cum făceam cu mult timp în urmă.

Am încuviințat, în timp ce un torent de amintiri din copilărie îmi veni în minte. Gryll era colosal de puternic, la fel ca majoritatea demonilor. Dar mi-am reamintit jocurile noastre, la marginea Abisului și dincolo de întuneric, în încăperi mortuare, grote, câmpuri de bătaie, încă-fumegând, temple în ruină, camere ale vrăjitorilor morți, iaduri private. Se pare că-mi plăcea mai mult să mă joc cu demonii decât cu rudele mamei, de sânge sau de măritiș. Chiar mi-am bazat înfățișarea mea de Haos pe una de-a lor.

Absorbi un fotoliu din colțul încăperii pentru a căpăta ceva masă în plus, schimbându-și forma pentru a se acomoda cu mărimea mea de adult. În timp ce mă cățăram pe torsul lui alungit, apucându-l cu putere, exclamă:

— Ah, Merlin! Cu ce vrăji te mai lauzi?

— Am controlul lor, dar nu cunoașterea completă a esenței, am răspuns. Sunt o achiziție foarte recentă. Tu ce simți?

— Căldură, frig, muzică stranie, răspunse. Din toate direcțiile. Te-ai schimbat.

— Toată lumea se schimbă, am spus în timp ce se îndrepta spre fereastră. Asta-i viața.

O frânghie neagră se afla pe pervazul larg. Întinse mâna și o atinse în timp ce se lansă.

Veni o puternică rafală de vânt în timp ce cădeam, ne mișcam înainte, ne ridicam. Turnuri sclipeau în trecere, vălurind. Stelele erau strălucitoare, tocmai apăruse un pătrar de lună iluminând burticile unui șir de nori joși. Ne-am înălțat în zbor, castelul și orașul dispărând într-o clipă. Stelele dansau, devenind fășii de lumină. O panglică de beznă pură, ondulatorie, se răspândi în jurul nostru, lărgindu-se. Drumul Negru, mi-am zis brusc. E ca o versiune temporară a Drumului Negru, în cer. Am aruncat o privire înapoi. Nu era acolo. Era ca și

cum s-ar fi desfășurat în timp ce zburam. Sau ne desfășura în el?

Zona rurală trecu pe sub noi ca un film proiectat cu viteză triplă. Pădure, deal și pisc de munte zburară. Drumul nostru negru era o imensă panglică desfășurată înaintea noastră, cu porțiuni de lumină și întuneric asemeni umbrelor norilor pe timp de zi alunecând pe lângă noi. Și apoi și timpul spori, staccato. Am remarcat brusc că nu mai există vânt. Brusc, Luna era sus și un șir de munți încovoiați șerpuia sub noi. Liniștea era ca într-un vis, și într-o clipă, Luna căzuse mai jos. O fâșie de lumină sparse universul în dreapta și stelele începură să pâlească. N-am simțit efortul în trupul lui Gryll când ne-am avântat pe drumul negru; și luna dispăru, și lumina deveni galbenă ca untul peste un șirag de nori, căpătând o nuanță roz chiar în timp ce priveam.

— Puterea Haosului se ridică, am remarcat.

— Energia dezordinii, răspunse.

— E mai mult decât mi-ai povestit tu, am zis.

— Sunt doar un servitor, răspunse Gryll, și nu sunt implicat în consiliile celor puternici.

Universul continua să se lumineze și, cât cuprindeam cu privirea în față, vedeam panglica neagră undulându-se. Treceam pe deasupra unui teren muntos, și norii se dădeau la o parte și alții se formau într-un ritm rapid. Evident, începuserăm trecerea noastră prin Umbră. După un timp, munții se răriră și apărură câmpii întinse. Deodată, soarele se afla în mijlocul cerului. Parcă treceam exact pe deasupra drumului negru, picioarele lui Gryll de-abia atingându-l în timp ce ne deplasam. Din când în când, aripile lui fluturau în fața mea, alteori, răsunau ca acelea ale păsării colibri, în invizibilitate.

Depart, în stânga, soarele deveni roșu-ca-cireașa. Un deșert roz se întindea sub nori...

Apoi din nou întuneric, și stelele se roteau ca o roată gigantică.

Apoi eram jos, trecând foarte aproape de vârfurile copacilor...

Ne-am trezit în aer deasupra unei străzi aglomerate din centrul orașului, cu lumini pe stâlpi și în partea din față a

vehiculelor, neon în vitrine. Mirosul cald, înăbușitor, prăfos, gazos, al orașului se ridică în jurul nostru. Câțiva pietoni aruncară priviri în sus, părând că de-abia remarcă trecerea noastră.

Chiar când am zburat pe deasupra unui râu, ajungând peste acoperișurile caselor din suburbii, peisajul se văluri și am trecut peste o mare de stânci, lavă, avalanșe și pământ cutremurându-se, doi vulcani activi — unul în apropiere, celălalt departe, scuipând fum spre un cer albastru-verde.

— Asta, să înțeleg, e o scurtătură? am spus.

— E cea mai scurtă scurtătură, răspuse Gryll.

Am pătruns într-o noapte adâncă și, într-un anume punct, drumul nostru parcă ne purta sub ape adânci, creaturi subacvatic luminoase plutind și țâșnind atât în apropiere cât și la distanță medie. Uscat și neșifonat, drumul negru ne proteja.

— E o schimbare la fel de importantă ca moartea lui Oberon, remarcă Gryll. Efectele ei se răspândesc pretutindeni în umbră.

— Numai că moartea lui Oberon a coincis cu recrearea Modelului, am spus. A însemnat mai mult decât moartea unui monarh al uneia dintre extreme.

— Adevărat, răspuse Gryll, dar acum e momentul dezechilibrului între forțe. Asta se adaugă schimbării. Va fi chiar mai dură.

Am plonjat într-o deschidere în masa stâncoasă întunecată. Linii de lumină ne brăzdau drumul. Neregularitățile erau zugrăvite în bleu pal. Mai târziu — cât de târziu, nu știu — ne aflam într-un cer violet, fără să-mi fi amintit vreo trecere din fundul mării întunecate. O singură stea strălucea în depărtare. Ne-am îndreptat spre ea.

— De ce? am întrebat.

— Pentru că Modelul a devenit mai puternic decât Logrusul.

— Cum a fost posibil?

— Prințul Corwin a trasat un al doilea Model în timpul confruntării între Curți și Amber.

— Da, mi-a povestit asta. Chiar l-am văzut. Se temea că Oberon n-o să fie în stare să repare originalul.

— Dar a facut-o, și astfel acum există două.